

Kompakt v rouše beránčím

Když jsem někdy začátkem devadesátých let zveřejnil v tomto časopise první recenzi na digitální fotoaparát (mimořádně i první, která u nás vyšla), měl CCD čip nějakých 100 000 bodů a vesele fotografoval černobíle. Dnes jsme v amatérských aparátech na třech milionech, přístroje fotí barevně a v řadě fotografických vlastností (k mé lítosti stále ještě ne ve všech) se už mohou měřit s klasickými aparáty. Navíc je v některých dokonce předčí. Tento Olympus je toho zářným příkladem. Má zabudován plně manuální režim, a i když to není v digitálním světě zas tak obvyklé, ta opravdu velká změna se jmenuje digital iESP – zcela nový systém měření, dovolující lepší fotografování v protisvětle. Výsledky jsou až překvapivě dobré.

Nový způsob reprezentuje rozdělení obrazu na několik polí, z nichž každé má při výsledném měření snímku svou váhu. Tahle věcicka je mnohem důležitější než zmíněný manuál nebo kontinuální doostřování (při změně záběru se snímek opět automaticky zaostří), které využijete nejspíše málokdy. Snaha o fotografování v protisvětle nebo osob v popředí bývá příčinou mnoha zkažených snímků, ať už používáte tradiční filmový aparát, nebo aparát digitální.

Olympus také kompletně předělal menu (místo je dosti složité), které teď nabízí velké možnosti nastavení, a příjemnou novinkou jsou i zvukové poznámky ke snímku. Ty však nelze přehrávat přímo ve fotoaparátu, ale na TV chodí dobře.

K fotoaparátu se dodává paměťová karta SmartMedia s kapacitou pouhých 16 MB a s funkcí "panoráma". Díky interní snímkové mezipaměti je možno fotit i sériové snímky, a i když nejsou tak rychlé jako u klasického aparátu, na "digitál" to rozhodně není špatné. Sáhnutí můžete i po záznamu jednoduchých videosekvencí a potěší i makro s bodovým ostřením.

Propojení s PC není tak snadné, jak by se mohlo vzhledem k zavedení USB zdát. To totiž využijete jen s nejnovějším softwarem Camedia Master 2.0, pocházejícím přímo od Olympusu, a mám pocit, že firemní software opravdu není v dnešní době ta správná cesta. Na to, že by se vám aparát po připojení k počítači choval jako další pevný disk, můžete klidně zapomenout, a tak přenášení snímků je opravdu záležitostí pouze firemního softwaru. Ovladač typu TWAIN se opět nedodává, avšak z Internetu si můžete nahrát starší verzi – ta však USB nepodporuje. Vše můžete obejít jedinež zakoupením některého z adaptérů na paměťovou kartu (např. pro 3,5" disketu).

C-3030 fotí nejen do obvyklého formátu JPG, ale i do formátu TIFF, kterému mnozí – zcela zbytečně – dávají přednost. U fotoaparátů pro běžné použití je TIFF zbytečným přepychem, protože rozdíl na svých fotografiích 10 x 15 cm (ani na zvětšeninách 20 x 30 cm) stejně nepoznáte. Nehledě na to, že takovéto fotografování zbytečně zatěžuje paměťovou kartu a vyčerpává tužkové baterie. S jejich kapacitou umí tenhle fotoaparát zacházet lépe než předchozí modely, ale pokud použijete ty firemní, nezaplatíte je, i když – jak se v reklamách říká – vydrží podstatně déle. Za nové lithioiontové a nedobíjecí články totiž zaplatíte 490 Kč za kus, a i když jeden nahrazuje dvě tužkové baterie, je to opravdu pálečka.

Shrnuto: Stále pochybuji o softwaru od Olympusu. I v tomto testu jsem s ním měl potíže, hodně mi vadil i chybějící ovladač TWAIN. Tou největší vadou je však podle mého snaha Olympusu samého vytvářet nesmyslná proprietární řešení, ať už mluvíme o softwaru, nebo o USB, na něj navázaném. Věřím, že by každý měl dělat to, co umí, a Olympus podle mého byl a je se softwarem na štíru. To, co umí, jsou fotoaparáty, i když i tady by se našel nějaký ten prohřešek (kdo je bez chyby, ať hodí kamenem) proti klasickým zásadám; jde především o nepřípevněnou krytku objektivu. Těch pro je ale daleko víc než proti. Především je tu nezpochybnitelně vysoká kvalita fotografií, solidně rychlá příprava k činnosti, plný manuál, nový, výtečně se tvářící systém měření, dálkové ovládání v ceně a celá řada nastavovacích možností, které vás ovšem hrozí zahltnit. Příjemné je i kovové tělo, které oceníte kdykoli na cestách, a kdyby ho doprovázela automatická krytka objektivu, bylo by vystaráno. "Třicettřicítka" si i přes svou až příliš vysokou cenu ocenění Chip Tip zaslouží.

Bohumil Herwig, bohous@herwig.cz

Olympus C-3030 Zoom

Kvalitní třímilionový fotoaparát s množstvím manuálních voleb a novým systémem měření.

Max. snímkové rozlišení: 2048 x 1536 bodů

Objektiv: 32 – 96 mm (ekvivalent pro kinofilm), optický zoom 3x, digitální zoom až 2,5x; makro 20 – 80 cm

Závěrka: 1/800 – 16 s; manuálně 1/800 – 16 s

Režimy fotografování: snímek, sériový snímek, priorita clony, priorita času, plný manuál; videozáznam (3,1 rámečků/s) plus digitální efekty

Citlivost: 100 – 400 ISO

Expozice: automatická, manuální, možnost korekce $\pm 2,0$ EV; digitální váhové měření (ESP) nebo bodové měření

Nastavování bílé: automaticky nebo přednastavené hodnoty – venku, pod mrakem, žárovka a zářivka

V ceně je zahrnuto: dálkové ovládání; software Camedia Master a Camedia Suite; paměťová karta SmartMedia (16 MB); propojovací kabely – sériový a USB (Windows PC, Mac) a pro TV (A/V cinch); řemínek, příručky (i česká)

Rozměry a hmotnost: 11 x 7,6 x 6,6 cm, hmotnost s bateriemi cca 340 g

Výrobce/poskytl: Olympus

Cena: 47 690 Kč (bez DPH 39 090 Kč)

TRG Product TRGpro

Palm se slotem CompactFlash

Na náš trh se po Visorech dostává další klon populárního organizéru Palm. Tentokrát se pyšní názvem TRGpro Handheld Computer. Vychází z verze snad nejprodávanějšího modelu Palm IIIx a přináší několik nových prvků, které jsou u Palmů unikátní. Výrobce TRGpro Handheld Computeru (dále jen TRGpro) je americká firma TRG Product, Inc., která při jeho vývoji kladla důraz zejména na bezpečnost dat a na možnost rozšíření užitečných vlastností Palmu pomocí periférií postavených na standardní technologii CompactFlash. Použití rozšiřovacích karet sice není u klonů Palmů nic nového, ale Visory, které také umožňují použití rozšiřovacích karet, používají moduly Springboard, které však nejsou kompatibilní s žádným standardem.

Organizér TRGpro je na rozdíl od Palmu IIIx standardně vybaven poslední verzí operačního systému PalmOS 3.5. Případný upgrade operačního systému na vyšší verzi je velmi jednoduchý a dá se provést přímo z karty CompactFlash během několika minut. TRGpro má 8 MB paměti RAM, kterou můžete využít pro své oblíbené aplikace. Kromě této paměti ještě disponuje 440KB flash pamětí, která je nezávislá na elektrickém proudu a kterou můžete s aplikací FlashPro využít pro instalaci samotných aplikací nebo pro zálohování dat. TRGpro je vybaven inovovaným typem paměti EDO RAM a vylepšenou spoluprací s operačním systémem. Tato inovace by se měla projevit na snížené spotřebě baterií a jejich delší výdrži. Manuál uvádí při běžné práci 8 týdnů, což je 2x více než u běžných Palmů.

TRGpro je první Palm, který je vybaven slotem pro karty CompactFlash Type II (CF). Můžete použít klasické paměťové karty, 340MB HardDisc (IBM MicroDrive), modemy pro JTS a GSM, čtečky čárového kódu, sériové adaptéry GPS nebo CF. Síťové karty zatím nejsou podporovány, ale počítá se s nimi. CF slot se nachází v horní části TRGpro pod mírně vystouplým zadním krytem, hned pod LED diodami infračerveného portu, a pracuje v režimu plug and play. Umístění i hloubka slotu umožňuje pohodlně vytáhnout nebo vložit libovolné CF zařízení a toto zařízení je funkční i tehdy, když není kryt slotu zavřen.

Stávající Palmy i Visory jsou vybaveny pouze piezoelektrickými reproduktory, které zprostředkovávají zvuky připomínající schůzky, úkoly nebo budíky. TRGpro má nový, miniaturní reproduktorek. Musím říci, že jeho maximální hlasitost je asi 5x vyšší než u Palmů, což vám dovolí slyšet alarm k připomínané schůzce i v hlučnějším prostředí. Kvalita reprodukce pak dovoluje např. pomocí DTMF tónů vytáčet telefonní čísla, ovládat vzdáleně záznamník nebo přehrávat hudební soubory ve formátu .wav.

Největší síla TRGpro spočívá v možnosti zabezpečení dat. Proto je TRGpro standardně vybaven třemi novými aplikacemi, a to CFBackup, Cfpro a FlashPro. CFBackup je součástí operačního systému TRGpro. Umožňuje velmi jednoduché zálohování veškerých dat a aplikací z paměti RAM na paměťovou kartu Compact Flash. Mám tím na mysli jejich nastavení a konfigurace, včetně nastavení aplikací, které se automaticky spouštějí při restartu TRGpro (např. jde o češtinu nebo o aplikaci KeybMap). Zálohují se všechna data z paměti RAM bez možnosti výběru. Překvapilo mne, jak rychle dojde k zálohování všech dat. Například zálohování archivu o velikosti 1,7 MB trvá cca 6s (obnova dat je o něco pomalejší). Data při zálohování nejsou komprimována a ani nijak zabezpečena heslem. Na paměťovou kartu můžete uložit archivů více. Kromě vlastní zálohy dat lze tuto funkci využít i v případě, kdy jeden TRGpro používá více uživatelů. Jako dosavadnímu uživateli aplikace FlashPack mi u aplikace CFBackup chybí snad jen možnost automatického zálohování v určitý čas a nemožnost zálohování interní flash paměti.

CF paměťové karty můžete kromě zálohování využít také jako archiv dat. Na paměťovou kartu si můžete pomocí externí čtečky CF karet nebo CF-PCMCIA redukce připojené k PC nakopírovat

například všechny potřebné soubory v DOC formátu, různé databáze, nebo dokonce aplikace. Výhodou je, že jejich velikost může přesáhnout kapacitu 8MB interní RAM paměti TRGpro a například pro instalaci aplikací pak nepotřebujete PC. Ke kopírování nebo přesouvání slouží aplikace CFpro. Tato aplikace je stejně jako CFBackup součástí operačního systému. Je naprosto shodná s aplikací FlashPro, kterou zná většina uživatelů Palmů vybavených flash pamětí, umožňující kopírovat nebo přesouvat aplikace z paměti RAM na CF kartu a opačně. S novou verzí PalmOS 3.5 a technologií AutoCF lze aplikace uložené na CF kartě také přímo spouštět.

Další aplikací, kterou dostanete společně s TRGpro, je aplikace FlashPro. Po zapnutí Palmu je uložena v interní flash paměti a není součástí operačního systému. Tato aplikace umožňuje kopírovat a přesouvat data z paměti RAM do interní, 568 Kb velké flash paměti. Na rozdíl od klasických Palmů nemusíte tuto flash paměť předem formátovat a je k dispozici hned po spuštění TRGpro.

Interní aplikace u organizéru TRGpro dostaly některých změn. Asi nejpodstatnější změnu zaznamenala funkce Connection v aplikaci Prefs. Dalším typem komunikace, který můžete s TRGpro použít, je "CF to modem" a "CF to PC". První typ musíte použít, pokud máte do CF slotu zasunut modem CompactFlash (JTS nebo GSM). Druhý tehdy, pokud máte ve slotu CompactFlash sériové rozhraní. Novou funkcí je v Launcheru System Info. Po jejím spuštění se zobrazí informace o datu a velikosti paměti FlashROM, o verzi operačního systému, o typu TRGpro a o sériovém čísle.

TRGpro je plně kompatibilní s PalmOS, takže můžete použít kteroukoliv z aplikací určených pro tento systém. Existují však další nové aplikace, které jsou určeny výhradně pro TRGpro: Například aplikace pro instalování aplikací z PC přímo na CF paměťové médium, aplikace pro automatický převod TXT souborů do DOC formátu, aplikace pro příjem dat přes IrDA přímo na paměťovou kartu nebo aplikace pro vytáčení telefonních čísel pomocí DTMF tónů.

Protože TRGpro má stejný vzhled jako Palm IIIx, je vybaven operačním systémem PalmOS 3.5, jeho součástí je PalmDesktop pro PC a je kompatibilní s příslušenstvím pro Palm IIIx a se softwarem pro PalmOS 3.3, mé testy se zaměřily zejména na příslušenství Compact Flash. V testech jsem použil CF paměťovou kartu Pretec 16MB, až později jsem si na serveru TRGpro zjišťoval další podporované značky. Musím konstatovat, že použití paměťových karet se nijak výrazně neprojeví na spotřebě baterií, a to jsem s kartou pracoval dost často. Při testu jsem použil i CF modemy Pretec 56K a Xircom 56K, oba určené pro připojení do klasické telefonní sítě (JTS Telecom). Před prvním použitím modemu jsem musel v inicializačním řetězci nastavit sekvenci ATX3, aby modem nečekal na oznamovací tón. K internetu jsem se připojil na první pokus bez nejmenších problémů. Skutečně nejvíce jsem ocenil CF modem a TRGpro, když jsem měl TRGpro vložen do externí skládací klávesnice Palm Portable Keyboard a současně jsem byl připojen k internetu, kde jsem si zkusil vyplnit formulář. Na rozdíl od paměťových karet zatěžují CF modemy baterie více. Při cca 20minutové komunikaci se ukazatel baterií dostal až na polovinu kapacity. Jakmile jsem komunikaci přerušil, ukazatel stavů baterií se během chvíle dostal zpět na svoji původní úroveň.

V testech jsem použil i CF GSM modem Xircom s telefonem Nokia 6110. K internetu jsem se připojil na první pokus bez nejmenších problémů. Byl jsem přes mobilní telefon připojen k internetu a současně jsem pomocí skládací externí klávesnice zadával údaje. Palmy a Visory toto neumí. Myslím, že tento způsob komunikace ocení zejména majitelé Nokií 6110/61150/5110. Ti, kteří tuto možnost u Visorů nemají a u Palmů museli investovat vyšší částky za softwarový modem, nebo systémoví správci, kteří tak mohou i bez znaků graffiti přímo z klávesnice obsluhovat potřebná zařízení. U tohoto způsobu komunikace se TRGpro nedá využít pro posílání SMS zpráv ani pro editaci SIM karty.

Jindřich Klásek

TRGpro

Organizér s operačním systémem Palm a slotem pro karty CompactFlash

Displej: černobílý (16 stupňů šedi), podsvícený, dotykový, 160 x 160 bodů

Rozhraní: IrDA v1.2, RS-232

Rozměry: 121 x 82 x 20 mm

Hmotnost: 170 g

Výrobce: TRG Product

Poskytl: PDA planet.

Cena: verze TRGpro 13 900 Kč bez DPH

verze TRGpro CONNECT (obsahuje konektivitu na MS Outlook) 15 300 Kč bez DPH

Fujitsu-Siemens Scaleo

Modrý hezoun

Společnost Fujitsu-Siemens Computers začala nedávno na náš trh dodávat nové osobní počítače pro menší kanceláře a domácnosti. Počítače nové řady byly nazvány Scaleo a my jsme jedno Scaleo měli možnost vyzkoušet i u nás v redakci.

Skříň počítače je typu minitower a v její přední části je použit v dnešní době tak populární modrý průsvitný plast. Horní část, kde jsou umístěny mechaniky, lze zakrývat posuvným průsvitným krytem, který má estetickou funkci, ale také snižuje hluk mechaniky. Scaleo připomíná designem počítače Siemens Celsius.

Počítač se dodává v několika provedeních. My jsme vyzkoušeli počítač v následující a celkem výkonné konfiguraci – procesor Pentium III 667EB MHz, 64 MB paměti SDRAM (na základní desce jsou dva paměťové sloty) a 15GB disk Seagate. Základní deska používá čipovou sadu VIA Apollo Pro133. Pod předním plastovým (světlejším) krytem, který se odsunuje směrem dolů, je disketová mechanika a mechanika CD-ROM Samsung CD-Master 48E. Jde o poměrně rychlou mechaniku s naměřenou přenosovou rychlostí 5,46 MB/s a přístupovou dobou 75 ms. Disky Seagate řady U10 se v osobních počítačích sice hojně využívají, ale nepatří k nejrychlejším - u disku jsme naměřili přístupovou dobu 17,4 ms a přenosovou rychlost 15,5 MB/s.

Zvuková karta je umístěna na základní desce, a tak jedinou rozšiřovací kartou je grafická karta NVIDIA TNT2 M64 s 32 MB paměti, která je v základní desce zajištěna držákem. V počítači zůstávají ještě 2 volné sloty PCI a jeden slot ISA/PCI. Ve skříni je dost prostoru pro rozšiřování – jsou zde dvě volné pozice pro 5,25" zařízení a jedna pro 3,5" mechaniku. Možnosti rozšíření počítače jsou dostatečné. K počítači se dodává myš s kolečkem značky Logitech a klávesnice Fujitsu. Monitor si samozřejmě může uživatel vybrat. Stejně tak jsou na výběr i další komponenty počítače (mechanika LS-120, mechanika CD-RW).

Nový počítač je určen především pro domácí uživatele nebo menší kanceláře. Tomu tedy odpovídá i zvolená grafická karta a další vybavení. Výkonnostně je na tom počítač dobře. V našich aplikačních testech získal počítač celkově 221 bodů a v herním testu Quake III v rozlišení 800 x 600 bodů jsme naměřili 26,4 snímku za sekundu. Cena za sestavu bez monitoru je díky vybavení vyšší. Scaleo se však dodává i v konfiguraci s procesorem Celeron a jeho cena začíná na XX Kč bez DPH. Počítače Scaleo se dodávají s operačním systémem Windows 98 CZ. Počítače Scaleo mají sympatický design a jsou dobře rozšiřitelné.

Pavel Trousil

Chip Mark

Celkový aplikační výkon - 221

Kancelářské aplikace – 230,7

Grafické aplikace – 291,2

Video a hry – 134,1

Fujitsu Siemens Scaleo

Osobní počítač pro domácnosti a menší kanceláře

Procesor: Intel Pentium III 667EB MHz, 256 KB L2 cache

Paměť: 64 MB SDRAM, max. XX MB

Grafická karta: NVIDIA TNT2 M 64, 32 MB

Disk: Seagate U10, 15,3 GB, Ultra ATA/66, 5400 ot./s

Mechanika CD-ROM: Samsung CD-Master 48E, 48X

Zvuková výbava: zvuková karta SB Pro kompatibilní

Rozhraní: PP, SP, 2x USB, 2x PS/2

Výrobce/poskytl: Fujitsu Siemens Computers.

Cena: 42 300 Kč bez DPH

Toshiba Tecra 8100-050

Výkon na cesty

Kamarád pracoval u jedné světoznámé firmy, díky čemuž byl hodně často na cestách. Jeho věrným společníkem byl notebook Toshiba Tecra, který jsem mu tak trochu záviděl. V práci na stole byl zaparkován v dokové stanici, kde si přímo vrněl. Když kamarád odlétal, vždycky neopomněl

zdůraznit, že mu baterky bez problémů vydrží celé čekání na letadlo v Praze a následně celý let do Londýna, kde přestupoval a čekal asi dvě hodiny na letadlo do Ameriky. Druhou baterku pak musel nasadit až za letu do Los Angeles. A ještě se stačil vyspat. I když toho spánku mu jeho společník moc nedovolil. A přitom to byl zatraceně nadupaný stroj, který mu umožňoval mít k dispozici obrovský výkon, díky čemuž překlady jím psaných programů byly na světě ve zlomku vteřiny. Tenhle notebook byl zatraceně dobrý a výkonný držák.

Řeč je o notebooku Tecra, který patří už dlouhou dobu ke špičce výrobního programu Toshiba. Jde o nejvýkonnější modely, které jsou k dispozici na trhu. I nová modelová řada 8100 se žádným způsobem nevymyká z toho, být opravdu na vrcholu. V červnu jsme dostali do redakce úplně nejvýkonnější model Tecra 8100-050, který má v sobě vestavěn procesor Pentium III/700 MHz a který vládne 128 MB RAM. Dále je tu mohutný, velmi dobře kontrastní 14,1" TFT displej, který má velmi dobré vlastnosti, protože zorný úhel sledování dění na obrazovce je kolem 160°. Klávesnice je příjemná, při práci se neprohýbá. Pod klávesnicí je pak část polohovacího zařízení AccuPoint II, které se skládá ze čtyř tlačítek, jejichž funkci lze snadno pomocí softwarové podpory naprogramovat. Ovládací výčnělek (klitoris) najdete mezi písmeny G, H a B na "dospělé" klávesnici. Ovládání kurzoru je za jeho pomoci spolehlivé a jisté.

Notebook je vybaven dvěma sloty PC Card a čtyřřadvacetirychlostní mechanikou CD-ROM, kterou je však možné snadno nahradit 3,5" mechanikou, DVD mechanikou nebo druhou baterií. Řeč je o základní baterie má kapacitu 4500 mAh a ona je příčinou toho, že tenhle stroj dokáže naplno pracovat až čtyři hodiny. Mně se podařilo naměřit dvakrát po sobě kolem tří hodin a padesáti minut. V případě zapnutých šetřících mechanismů se však tuto dobu podařilo natáhnout i nad čtyři hodiny práce. Musím konstatovat, že šetřící mechanismus, založený na softwaru od Toshiba – Power Saver – funguje velmi spolehlivě a že si zde můžete nastavit úplně všechno. Dokonce můžete vytvářet své šetřící profily, kde si definujete, jak se bude chovat rychlost procesoru Intel Pentium III/700 MHz, jaký bude jas displeje, dobu prodlevy, po které se vypne disk i displej, a dokonce i dobu, po které přejde notebook do odpočinkového režimu.

Tecra je špičkový stroj, který vždy vládl maximálním výkonem, a to i při maximálním možném (v té době dostupném) výkonu. Už jsem hovořil o procesoru, teď zbývá jen dodat, že stroj je vybaven grafickou kartou S3 s akcelerátorem, vybavenou 8 MB SGRAM, a opravdu dostatečně kapacitně (zatím) dimenzovaným diskem o kapacitě 10 GB. Pokud chcete něco přehrát, například DVD disk, máte možnost: Tecra má za tímto účelem videovýstup. Navíc zde je vestavěn homologovaný modem 56K.

Co ale můžeme tomuto špičkovému stroji vytknout? Jediné, co tu není, je konektor na připojení k síti. Rozšiřovací konektor pro připojení 3,5" mechaniky najdete pod víčkem pod dvěma sloty PC Card. Vypínač najdete na levé straně a je vybaven krytkou proti nechtěnému stisku tohoto tlačítka (ovšem jeho funkci si můžete naprogramovat – vypínání, suspend režim nebo hibernace). Tato krytka (alespoň u toho stroje, který jsem testoval) měla však velice lehký chod a sama se posunovala, čímž vlastně neplní svou funkci. Konektor paralelního portu, sériového portu a konektor monitoru nejsou nijak chráněny. USB port je pod krytkou, kterou je nutné vysunout směrem dolů, a v mnoha případech je za tím účelem nutné přizdvihnout stroj, protože jinak se k USB portu nedostanete.

A další klady? Tecra má velmi dobře znějící reproduktory, jejichž výdechy najdeme na bočnicích vpředu. A ještě něco: Tlačítko Reset je pěkně po ruce – na čelním panelu hnedle vedle regulátoru hlasitosti. Systémový konektor je chráněn automaticky se otevírajícím závěrem, který se otevře při umístění stroje do dokovací stanice nebo při nasunutí NetDock Port Replicatoru. O klávesnici jsem už hovořil – je velmi přesná, klávesy mají zdvih cca 4 mm, neprohýbá se. Vestavěná grafická karta je dobrá, umožňuje provoz na dvou (i překrývajících se) oblastech dvou monitorů. Quake3 chodí zatraceně dobře, především ale na externím monitoru. I tak je velký polysilikonový displej velice dobrý a jeho velkou předností je především velký rozsah, ze kterého lze sledovat dění na obrazovce. Zatraceně velký výkon stroje je však vyvážen opravdu vysokou cenou. Je to však jen zdánlivé – díky příslušenství a rozšiřovacím prvkům pro Tecru získáváte skutečně silný nástroj nejen na cesty, ale po jeho zaparkování v jednom z velké nabídky dokovacích zařízení, které umožní tenhle stroj rozšířit například o přídatné PCI karty (například pro transfer videa z kamery do počítače), i pro práci v kanceláři.

Nicméně: i dnes existují lidé, kteří potřebují vysoký výkon i na cestách a příliš neuvažují o tom, kolik "to" stojí – pro ně cena není tím rozhodujícím kritériem. Tecra je stroj, který vždy ve výrobním programu Toshiba stojí na výkonové (i cenové) špičce. Jde o špičkový, nadupaný stroj s velkými možnostmi nastavení pro skutečně fajnšmekry.

Po prvním zapnutí stroje si můžete nechat nainstalovat Windows 95 nebo Windows 98 Second Edition – obojí v anglické verzi. Součástí dodávky je však CD, který se prezentuje jako opravný disk

při ztrátě dat. Na něm jsou česká Windows. Pokud si necháte nainstalovat anglickou verzi Windows, česká Windows z tohoto CD přímo nainstalujete. Proto je vhodné požádat prodejce o instalaci operačního systému Windows v české verzi, pokud to vyžadujete. Ušetříte si tak čas (a možná i nervy). Podle informací zastoupení CHG Toshiba se tento problém řeší přímo se závodem Toshiba v německém Řezně.

Na notebooku se nám tedy líbil především obrovský výkon, vybavení, skvělý 14,1" polysilikonový displej, klávesnice a spolehlivý modem, který se bezproblémově spojoval i přes analogové ústředny a dokázal spolehlivě dlouhodobě podržet vytvořené spojení. Dále je to hmotnost jen 2,4 kg (oproti předchozí řadě 8000 je to o 0,2 kg méně, nová řada je i nižší o 6 mm) a výdrž na akumulátory – nemalou měrou se však na tomto úspěchu podílí propracovaný power management. K tomu mám poznámku: pokud provedete upgrade Win98SE na Win98SE CZ, dojde k "rozhození" originálního power managementu (PM) a jeho nahrazení obecným PM z Windows 98. To nepřipustíte, vyhodíte PM z dílny Microsoftu a z dodávaného CD s aplikacemi pak opět nainstalujete původní PM od Toshiba. Jedině tak máte jistotu, že uváděné hodnoty časů zbývajících do hibernace jsou skutečně reálné. PM od MS totiž ukazuje nepřilíš reálné hodnoty... A ještě něco: Tecra je po stránce provedení opravdu hezká – nebýt to slovo tolik zprofanované, řekl bych možná až sexy.

A ještě něco. Co mne mile překvapilo, je cena rozšiřovacích modulů paměti pro tento model počítače: 64 MB pořídíte (jen) za 5300 Kč, 128 MB pak za 8700 Kč, což ve srovnání s cenou stroje je zanedbatelná částka.

Milan Loucký

Chip Mark
Celkový aplikační výkon - 278,1
Kancelářské aplikace - 253,7
Grafické aplikace - 334,6
Video a hry - 253,1

Toshiba Tecra 8100-050

Výkonný notebook s dobrým vybavením

Procesor: Intel Pentium III 700 MHz, 256 KB cache L2

Operační paměť: 128 MB SDRAM, max. 512 MB

Grafická karta: Savage S3 s 8 MB SGRAM

Displej: 14,1" polysilikonový TFT, 1024 x 768 bodů

Pevný disk: 12 GB

DVD-ROM: Toshiba 6X

Zvuková výbava: zvuková karta 16bitová SB Pro kompatibilní, reproduktory

Porty: SP, PP, ext. FDD, PS/2, USB, D-sub, TV out, FIR, 2x PC Card Type II, RJ-11

Polohovací zařízení: AccuPoint II

Rozměr: 312 x 254 x 37 mm

Hmotnost: 2,4 kg

Výrobce: Toshiba, SRN

Poskytl: CHG Toshiba, Brno

Cena: 179 900 Kč bez DPH

Koncept maximálního výkonu

Tecra 8100 není však jen notebook. Jde o otevřenou modulární sestavu, která umožňuje uživateli využít obrovský výkon vestavěného procesoru a nabízí prostředky k rozšíření základní konfigurace, kterou si nosí s sebou. K dispozici máte ještě minimálně další tři řešení, výrobce přitom zaručuje, že tento koncept nebude měněn minimálně po dobu tří let.

Základním rozšiřovacím modulem je CardDock, který disponuje slotem PC Card, sériovým, PS/2 a paralelním rozhraním, dvěma USB porty, vstupem a výstupem pro audio, výstupem pro externí monitor. CardDock je možné, stejně jako notebook samotný, zamknout ke stolní desce pomocí lanka. CardDock je vhodný tam, kde není uživatel připojen k síti, ale používá například externí monitor (karta vestavěná v modelu Tecra 8100 podporuje dva) a například i externí klávesnici, další přístroje se pak "řeší" přes USB porty. Přístup k síti lze řešit kartou PC Card.

Druhým stupněm rozšíření je NetDock Port Replicator, který je základním kamenem ke třetímu stupni rozšíření. Je tu vše jako u CardDocku, oproti němu tu však chybí slot PC Card. Přidán je čip 3Com pro podporu "desítkového a stovkového" Ethernetu; navíc je podporována dálková správa Tecry. NetDock využije ten, kdo zasunuje notebook s cílem být připojen k síti.

K NetDock Replicatoru lze připojit Expansion Station, do které se vejdu dvě PCI karty nebo až dvě jednotky Select Bay (výměnné moduly s namontovanou mechanikou CD-ROM nebo DVD; 3,5" mechaniku ani akumulátor nelze v rozšiřovací jednotce použít). A tak zde může být instalována například karta pro střih videa společně s vypalovačkou, nebo až dva další pevné disky pro zálohování či posílení kapacity disku vestavěného v notebooku. Propojení mezi NetDock Replicatorem a Expansion Station se realizuje pomocí sériové obousměrné PCI sběrnice, zaručující rychlost toku dat až 55 Mb/s.

Díky nabídce rozšiřovacích zařízení má uživatel vždy k dispozici maximální možný výkon procesoru, který není nikdy žádným způsobem brzděn. Při koupi notebooku a rozšiřovacích prvků tak získáváte možnost mít plnohodnotný ekvivalent výkonného desktopu.

Olivetti ArtJet 10 a ArtJet 20

Umělecké trysky

Po delší přestávce se na našem trhu opět objevily laserové, jehličkové a inkoustové tiskárny značky Olivetti. My jsme měli možnost se seznámit s novými barevnými inkoustovými tiskárnami Artjet 10 a Artjet 20. Začneme levnější tiskárnou Artjet 10, která má jednoduchou konstrukci a která je určena především pro domácí použití. Její tvar trochu připomíná válec. Tiskárna se připojuje pomocí paralelního portu a síťový adaptér má v sobě.

Jde o tiskárnu, která využívá čtyřbarevnou (CMYK) kartridž. Jedna stojí 1659 Kč a měla by vydržet na vytištění 300 barevných a 200 černobílých stran. Použití jediné kartridže přináší nevýhodu v tom, že po vypotřebování jedné barvy se musí vyhodit celá kartridž. Proto se k tiskárně prodává zvlášť i kartridž s černým inkoustem (stojí 1188 Kč), která se hodí v případě, kdy se více tisknou černobílé dokumenty, a která by měla vydržet na vytištění asi 1500 stran. V případě potřeby barevného tisku se pak musí kartridže měnit.

Ovladače tiskárny (pro Windows 3.x, Windows 95/98 nebo Windows NT) umožňují tisk v několika režimech. V nejlepší režimu (HQ) zvládne tiskárna tisk v rozlišení 1200 x 600 dpi. Podle dokumentace má tisknout až 4,5 stránky za minutu. Náš testovací desetistránkový textový dokument vytiskla v normální kvalitě za 8 minut a 52 sekund – žádný rychlík to tedy není. Použit je možné i režim rychlého tisku s šetřením inkoustu (Speed Ink Saving), při kterém se tiskne v rozlišení 300 x 300 dpi. Kvalita tisku v tomto režimu je slušná a pro většinu dokumentů zcela dostačující. 10 stránek vytištěných v tomto režimu se vytisklo za 5 minut a rychlost tiskárny při běžném použití je tedy asi 2 stránky za minutu.

Papíry si tiskárna bere ze zásobníku na 50 listů, který je umístěn v její horní části, a potištěné papíry se shromažďují před tiskárnou. Využit se může i ruční podavač. Podporována jsou všechna běžná média.

Kvalita barevného tisku v nejlepší režimu je na tiskárnu této třídy dobrá. Čitelné je i dvoubodové písmo a povedl se i žlutý tisk na černém pozadí. Plnobarevné stránky trvají tiskárně dlouho. Barevnou testovací stránku v normální kvalitě tiskla 4 1/2 minuty a v nejlepší režimu pak 17 minut.

Výkonnější model má označení Artjet 20. Jde o konstrukčně zajímavou tiskárnu – lze ji totiž postavit jak na výšku, tak naležato. Podavače i výstupní podavače jsou ke změně polohy uzpůsobeny. Do podavače tiskárny se vejde až 150 listů papíru a druhý podavač (například na speciální média) pojme až 10 listů. Kromě toho je k dispozici i ruční podavač.

Pro tisk se používají dvě oddělené tiskové kartridže – tříbarevná a černá. To je samozřejmě výhodnější řešení než u levnější tiskárny Artjet 10. Tříbarevná kartridž stojí 1631 Kč a měla by vydržet na vytištění 600 stran. Černá kartridž je stejná jako u modelu Artjet 10. Model Artjet 20 již podporuje rozlišení až 1200 x 1200 dpi, a kvalita tisku je tedy o něco lepší. Ovladače tiskárny jsou podobné jako u modelu Artjet 10, ale dovolují jak automatický tisk, tak uživatelský výběr (tisk vektorové grafiky, fotografie). Uživatel může také sám nastavovat jas a kontrast tisku. Kvalita tisku je vyšší než u modelu Artjet 10 a vyšší rozlišení je znát především na tisku fotografií – samozřejmě při použití nejvyšší kvality tisku a speciálního papíru.

Tato tiskárna již oproti modelu Artjet 10 tiskne rychleji. 10stránkový testovací dokument v normálním režimu zvládla za 5 minut a 21 sekund a v úsporném režimu (opět bez problémů použitelném) za 2 min. 45 s. Také tisk grafiky je rychlejší. Barevná testovací stránka v nejlepší režimu se tiskla 8 1/2 minuty. Kromě ovladačů (které nejsou na rozdíl od příruček lokalizované) se k tiskárně dodávají i grafické programy od firmy Micrografx. Jde o programy Windows Draw 6 (ten se dodává i k tiskárně Artjet 10) a Picture Publisher.

Olivetti Artjet A10

Tisk: čtyřbarevná nebo černá kartridž
Rozlišení: 1200 x 600 dpi
Podavač: 50 listů
Max. gramáž papíru: 270 g/m²
Udávaná rychlost tisku: 4 1/2 str./min., 7 str./min. černobíle.
Rozhraní: IEEE 1284
Rozměry: 165 x 350 x 210 mm
Výrobce: Olivetti
Poskytl: Trédl & Company
Cena: 3491 Kč bez DPH

Olivetti Artjet A20

Tisk: barevná a černá kartridž
Rozlišení: 1200 x 1200 dpi
Podavač: 150 listů, druhý podavač 10 listů
Max. gramáž papíru: 300 g/m²
Udávaná rychlost tisku: 10 str./min. černobíle, 6 str./min. barevně
Rozhraní: IEEE 1284
Vyrovnávací paměť: 2 MB
Rozměry: 210 x 436 x 170 mm
Výrobce: Olivetti
Poskytl: Trédl & Company.
Cena: 8188 Kč bez PDH.

Napájecí přívod Perifer ATX

Chytrý jezevčík

Pohyblivý napájecí přívod, pro svůj tvar lidově nazývaný "jezevčík", je součástí snad každé sestavy počítače. Spojuje několik napájecích kabelů do jedné zásuvky a zabraňuje tím vzájemnému vyrovnávání přepětí přes datové vodiče. Druhou funkcí "prodlužovačky" je i snížení počtu potřebných zásuvek v kanceláři, případně hromadné vypnutí všech periférií jedním vypínačem.

S příchodem ATX zdrojů, které se samy i vypnou, přestala prodlužovací šňůra s vypínačem vyhovovat. Bratislavská firma Asec si toho všimla a vyvinula Perifer ATX, prodlužovací přívod, který vypne připojené periferie podle potřeby automaticky. Tato na první pohled kouzelná funkce je zajištěna chytrým trikem. Jestliže odběr počítače překročí určenou mez, relé se se slyšitelným cvaknutím zapne, nebo naopak vypne napájení čtyř zásuvek. Pátá zásuvka, nejbližší u LED kontrolky, slouží jako řídicí. Jestliže je zapnuta ona, sepnou se i čtyři zbývající. Vypnutí proběhne naprosto stejně, přibližně s dvouveřtinovou prodlevou. Jako doplňková funkce je integrována přepětová ochrana výstupů. Činnost monitorují dvě kontrolky - "aktivní zásuvky" pro indikaci zapnutých periférií a "přepětová ochrana", indikující připojení napájení k prodlužovací šňůře.

Použití Periferu ATX pro zapínání reproduktorů a modemu při startu počítače je jednoduché, jestliže však chcete mít další zařízení trvale napájeno, připravte si druhou, obyčejnou "prodlužovačku". Na těle zásuvek chybí ještě jeden trvale zapnutý vývod, ale s ochranou proti přepětí, který je potřebný třeba pro stolní fax.

Miroslav Stoklasa

Perifer ATX

Prodlužovací přívod pro samočinné vypnutí periférií po vypnutí PC.
Napětí: 230V
Zatížení: do 10A periferie, 3A řídicí zásuvka
Konektory: 1 řídicí + 4 řízené
Přívodní šňůra: délka 3 nebo 5 m, max. 8 m
Rozměry (š x v x h): 58 x 42 x 300 mm
Záruka: 3 roky
Výrobce/poskytl: Asec, s. r. o.
Cena: 700 Kč bez DPH

Buddy B-210

Nepřetahovat se o klávesnici

Nedávno jsme uveřejnili krátký test zařízení Buddy B-200, karty, která umožní práci druhého uživatele na jednom počítači. Rozšiřovací karta pak na jednom počítači spouští i aplikace druhého uživatele, který vidí výstup svých programů na svém monitoru. Celý systém funguje díky přepínání procesů a paralelnímu zpracování úloh ve Windows, takže například ve chvíli, kdy jeden program čeká na data nebo na uživatelský podnět, procesor se začne věnovat dalším programům a celkově se pak zdá, že všechny běží současně.

Čas mezitím pokročil a výrobce uvedl na trh novější verzi karty, nazvanou Buddy B-210. Na rozdíl od předchozí ISA verze je verze Buddy B-210 konstruována jako PCI karta, což umožňuje instalovat až 4 karty do jednoho PC. Podmínkou jsou samozřejmě volné PCI sloty a systémové prostředky pro komunikaci karet se sběrnici. Ke kartě se kabelem, ne nepodobným síťovému, připojí "rozbočovač" - krabička, ze které jsou vyvedeny konektory pro monitor, klávesnici a myš jednoho pracoviště. Pro přidání dalšího uživatele se přidá další karta s vlastním kabelem a rozbočovačem.

Sdílení počítače tímto způsobem nabízí kromě ušetření dalších počítačů i jednoduché sdílení dat bez nutnosti počítačové sítě, případně jiných periférií, jako jsou modem, tiskárna nebo běžně sdílená CD-ROM mechanika. Všechna data jsou uložena na celkově přístupném disku, takže jestliže je potřeba nějaká data před jinými uživateli tajit, je třeba sáhnout po doplňkovém zabezpečení. Je možno použít ochranu jednotlivých dokumentů heslem nebo svěřit citlivá data dalším programům, například k 30dennímu vyzkoušení poskytnutému programu iProtect.

Plně osazenou konfiguraci se čtyřmi rozšiřovacími kartami jsme v praxi vyzkoušet nemohli, domníváme se ale, že pro pohodlnou práci pěti současně pracujících uživatelů by výkon běžného PC asi nestačil. Na počítači, kde s běžnými aplikacemi pracuje jeden uživatel přímo a další pomocí terminálu B-210, není zpomalení programů patrné. Jakmile ale začne kterýkoli z nich pracovat intenzivně s hard diskem počítače, ovládání aplikací na terminálu se začne kvůli vysoké prioritě obsluhy hard disku "cukat". Jestliže by bylo takových uživatelů více, výkon systému by poklesl pod únosnou mez, což by zaznamenali všichni uživatelé. Hlavní určení "Buddyho" je ale pro aplikace, u nichž více lidí současně používá méně náročné aplikace, například pracují s textem nebo vyplňují tabulky. Pak výkonnější procesor stihne vyhovět potřebám všech pěti uživatelů a ke krátkodobému "zamrzání" nedojde.

Příjemnou novinkou je oproti předchozí verzi výrazně vylepšená grafická část karty. Nyní je s použitím 4 MB SGRAM paměti možné nastavit vyšší rozlišení, které karta zvládne díky čipu Trident T9750 zobrazit i s ergonomickou obnovovací frekvencí. Vestavěná 3D akcelerace čipu si poradí i s jednoduššími 3D hrami, ovšem za cenu výrazného zpomalení ostatních programů všech uživatelů.

Buddy B-210 je zajímavá pomůcka pro rozšíření možností počítače a nabízí možnost práce více uživatelů s vlastními programy na jednom počítači, vše za předpokladu, že uživatelé vlastní dostatek licencí pro současně pracující uživatele. Buddy B-210 se dá použít také pro práci jednoho uživatele na více dokumentech současně, na jednom monitoru lze mít například podklady a na druhém psát výslednou práci. Jeho výkon a použitelnost ve značné míře závisí na programech, dokáže však bez problémů nahradit několik počítačů pracujících jako pokladny nebo terminály pro shromažďování dat.

Miroslav Stoklasa

Buddy B-210

Karta rozšiřující PC o další pracoviště

Požadavky: Počítač s procesorem Pentium, min. 100 MHz, minimálně 64 MB paměti + 32 MB pro každého uživatele, operační systém Windows 98 nebo Windows 98 SE, minimálně 64 MB paměti + 32 MB pro každého uživatele, volný PCI slot pro každou další stanici.

Výrobce: Austin Federation

Poskytl: IPC Corporation, s. r. o.

Cena: 6490 Kč bez DPH

HP DeskJet 350 Cbi

Barevně, svižně a na cestách

Být mobilní a stále akceschopný je dnes v módě. Nejrůznější notebooky a kapesní počítače jsou našimi společníky po 24 hodin denně, umožní vám pracovat klidně i na koupališti. Na obchodní schůzce máte po ruce své firemní materiály a ceníky, jejichž pomocí můžete okamžitě uzavřít obchod. Jakmile dojdeme k nějakému výsledku, bývá zvykem výsledek "hodit na papír". V tomto okamžiku si asi každý vzpomene na starou dobrou tiskárnu, kterou má v kanceláři na stole. Na cestách se můžeme buď pracně připojit k tiskárně cizí, nebo – což je pohodlnější – použít tiskárnu vlastní, přenosnou.

Firma Hewlett-Packard vyrábí přenosnou barevnou inkoustovou tiskárnu DeskJet 350 Cbi, určenou pro mobilní uživatele, kteří musí pracovat na cestě a vyžadují kvalitní tisk obchodních dokumentů, avšak nepotřebují tisknout mnoho stran ani digitální fotografie. Tato tiskárna navazuje na řadu předchozích modelů tiskáren DeskJet 340, od kterých je na pohled téměř nerozeznatelná. Designéři, kteří přenosné tiskárny HP navrhují, pravděpodobně mají několik posledních let dovolenou: vzhled DeskJetu 350 se kromě stříbřitého obdélníku na horní straně totiž vůbec nezměnil. Pravděpodobně nebylo třeba třeba osvědčený návrh měnit. Tiskárna vypadá opravdu velice jednoduše. Černé tělo tiskárny připomíná svým tvarem a rozměry, nikoliv však hmotností, o něco užší, na bok postavenou cihlu. Na horní straně jsou umístěny minimalistické ovládací prvky – vypínač a tlačítka pro výměnu náplně a přerušení tisku. Sestavu doplňují ještě čtyři stavové kontrolky, vše ostatní se nastavuje ovladačem. K tělu tiskárny se zezadu připojuje tenký zásobník/podavač na 30 listů papíru, bez něj je třeba jednotlivě podávat papíry do vstupní štěrby. Podavač se dá pro přepravu složit na tloušťku tří centimetrů nebo se dá od tiskárny odpojit.

Jméno tiskárny je v písmenném kódu složeno z C, podle toho, že tiskárna tiskne i barevně, B značí přiloženou dobíjecí baterii (NiMH akumulátor) a malé "i" na konci označuje IrDA adaptér pro bezdrátovou komunikaci. S ním jsme se při instalaci trochu potrápili, protože ačkoli se v tiskárně připojuje do konektoru paralelního rozhraní, vlastní komunikace probíhá přes virtuální sériový port. Jelikož Windows nabízí i infračervený "paralelní port", povedlo se tiskárnu nainstalovat na neexistující rozhraní. Nám chvíli trvalo, než jsme na záměnu portů přišli, uživatele poctivě studujícího příručku však tento omyl nepotká.

K tisku se používají vzhledově dobře známé náplně, současně může být instalována buď pouze černá, nebo tříbarevná. Hlavy jsou pravděpodobně i jednou z příčin toho, že tiskárna vypadá tak mohutně. Mají větší objem než hlavy jiných přenosných tiskáren, a proto zabírají i více místa. Další příčinou "mohutnosti" tiskárny je její kovová konstrukce základních mechanických částí, která zajišťuje spolehlivost tiskárny i při dlouhodobějším zatížení. DeskJet 350 má oproti svým předchůdcům vyšší rozlišení, dosahuje 600 x 600 dpi při tisku s černou hlavou a 600 x 300 dpi při tisku s barevnou hlavou. I rychlost se zvýšila, v režimu "koncept" dosáhl čas tisku černobílého 10stránkového dokumentu 4 minuty 29 sekund, což dává čas 27 sekund na jednu stránku textu s grafikou. Barevná strana ve standardní kvalitě se průměrně vytiskla za 1 minutu 34 sekund, ovšem nejkvalitnější tisk na fotopapír trval dokonce 12 minut 8 sekund. Tisk přes IrDA rozhraní je oproti rozhraní paralelnímu přibližně o 30 % pomalejší, není to však takový rozdíl, jako kdyby byla tiskárna připojena přes běžné sériové rozhraní. Tiskárna je stavěna spíše na obchodní grafiku, nemá funkce pro fotorealistický tisk, ani neumožňuje doplňkovou fotonáplň přikoupit, což se u výtisků fotografií projevilo. Černobílý tisk vypadá velmi pěkně, a i když se právě tiskne černě skládáním z barevné náplně, stále nejsou barevné body výrazně rušivé.

Tiskárna HP DeskJet 350 Cbi není převratná novinka v oboru, doznala oproti předešlým modelům pouze dílčích vylepšení. Jako nejzajímavější vlastnost lze jmenovat její vyšší rozlišení a rychlost, jako příjemné hodnotíme také příslušenství, tedy obě náplně, podavač, baterii a infračervený adaptér, které jsou zahrnuty v ceně a nemusí se dokupovat zvlášť. Tiskárna je sice méně skladná, ale do kufříku se složit dá a díky robustní konstrukci ji nepřekvapí ani větší objem tisku.

Miroslav Stoklasa

HP DeskJet 350 Cbi

Přenosná inkoustová tiskárna s možností barevného tisku

Formát tisku: A4

Rozlišení: 600 dpi černobíle, 600 x 300 dpi barevně

Tiskový jazyk: rozšířený PCL 3

Rychlost tisku: černobílý náhled až 5 str./min.

barevně, nejvyšší kvalita 0,5 str./min.

Tiskové zatížení: do 500 stran měsíčně

Podávání papíru: ručně nebo ze zásobníku na 30 listů

Rozhraní: paralelní, IrDA, Macintosh sériové a USB

Příslušenství: černá a barevná náplň, podavač, baterie, IrDA adaptér, pouzdro na náplň, síťový zdroj

Rozměry (š x v x h): tiskárna - 309 x 150 x 67 mm, s podavačem a IrDA adaptérem 355 x 150 x 96 mm

Hmotnost: samostatná tiskárna 1960 g, s baterií, podavačem a IrDA adaptérem 2580 g

Výrobce/poskytl: Hewlett-Packard

Cena: 9610 Kč bez DPH

Notebook IBM ThinkPad A20m

15" v černém

Notebooky jsou prozatím nejlepším řešením pro mobilní uživatele, kteří bez svých dat nemohou udělat ani krok. Různá osobní plánovací zařízení či digitální diáře mohou sice napomoci, ale jestliže potřebujeme mít po ruce kromě běžných organizačních nástrojů i jiné, specializované aplikace, bez notebooku se neobejdeme.

Firma IBM, tvůrce standardu PC počítačů, již delší dobu dodává mobilním uživatelům notebooky, rozdělené podle určení do několika řad. IBM nám na krátké otestování zapůjčila notebook A20m, reprezentanta řady notebooků pro běžné nasazení, od kterých uživatelé vyžadují standardní spolehlivost, výkon a výdrž, ovšem za příznivější cenu.

ThinkPad k nám dorazil v konfiguraci s procesorem Intel Celeron 500 MHz a pamětí 64 MB RAM. Nabízené modely existují v dalších variantách s procesory Pentium III 500 a 700 MHz, případně s menším, 6GB diskem. Testovaná konfigurace obsahovala 12GB disk Hitachi, není ale problém disk vyměnit až za model s 18 GB. Ne zcela běžná je možnost i v rámci jedné modelové řady notebooků zvolit displej s různou úhlopříčkou. Displeje vyráběné TFT technologií se dají volit od úhlopříčky 12,1 palce až po velmi pěkných 15 palců. Právě tento displej měl i "náš" testovaný notebook. Z celého notebooku zaujme displej asi jako první, jeho obraz je totiž stejně velký jako na běžném, 17" monitoru. Aktivní plocha pokrývá kromě několika milimetrů celé horní víko notebooku. Pěkně vyřešena je i práce v nižších rozlišeních, notebook může přepočítat obraz na celou plochu displeje, nebo jej nechat zmenšený uprostřed. Fyzické rozlišení displeje je 1024 x 768 bodů, s virtuální obrazovkou nebo externím monitorem však lze využít až rozlišení 1600 x 1200 bodů. O zobrazení se stará grafický adaptér ATI Rage Mobility M1 s 8 MB VRAM, což dostačuje i pro 32bitovou barevnou hloubku v nejvyšším rozlišení.

Notebook je vestavěn do krytu z černého plastu, jehož design je na první pohled charakteristický pro notebooky IBM. Uprostřed klávesnice vyčnívá jasně červený TrackPoint, doplněný dvěma tlačítky "myši" a třetím tlačítkem místo rolovacího kolečka. I tato tlačítka jsou barevně zvýrazněna. Firemní image doplňuje tlačítko ThinkPad v levém horním rohu klávesnice. Spodní část klávesnice má prakticky v celé výšce zkoseny horní i dolní hrany, ze kterých vystupuje nalevo disketová mechanika a napravo rozšiřovací slot Ultrabay 2000 pro výměnné zařízení. V něm se standardně dodává 24rychlostní CD-ROM mechanika, dá se do něj doplnit mechanika DVD-ROM, mechanika CD-RW, druhý hard disk, druhá baterie nebo mechanika LS-120. K dalšímu rozšiřování se dají použít zprava přístupné sloty PC Card pro dvě karty typu II nebo pro jednu typu III. Jak je u slušných notebooků běžné, je i A20m vybaven zvukovou kartou, která dodává signál integrovaným stereoreproduktorem po stranách.

Ve víku displeje s tenkými, ale vysokými okraji je vestavěna šikvná pomůcka pro práci v šeru. Do vystouplé hrany displeje výrobce zabudoval malou lampičku, nazvanou ThinkLight, která se rozsvítí kombinací kláves a slouží k přisvětlení klávesnice. Číst se při tomto osvětlení sice nedá, ale i ve tmě se dají přečíst popisky kláves, včetně nevýrazného modrého potisku funkčních kláves.

Zajímavě je řešena i komunikace s okolím, v nabídce je modem a síťová karta, obojí jako integrovaný modul v těle notebooku. Na jeho zadní straně jsou vyvedeny oba konektory (RJ-11 a RJ-45), ovšem v našem případě byl zapojen pouze konektor modemu. Je ale možné interní modul kdykoli vyměnit a místo něj instalovat combo kartu i s integrovanou 10/100Mbitovou síťovou kartou.

Společně s notebookem jsme k vyzkoušení dostali elegantní USB kameru, určenou například pro telekonference, která se k notebookům IBM dodává jako volitelné příslušenství. Kamera má vlastní stojánek – trojnožku a vertikálně otočný objektiv s ručním ostřením. K testovanému notebooku A20m se připojuje jako běžná USB kamera, zajímavější možnost přímé instalace na víko displeje, jaká je možná u notebooku A20p série "performance", jsme bohužel neměli možnost vyzkoušet.

Naše výkonostní testy, které jsme na notebooku spouštěli, ukázaly výsledky odpovídající použitým komponentům a celkový aplikační výkon dosáhl 192,9 bodu, což je na architekturu

notebooku pěkný výkon. Propracovaný power management dovoluje nastavit zvlášť pracovní režim snad všech hlavních částí, což v praktickém provozu zdatně prodlouží provoz na baterii, aniž by se výrazně snížil výkon notebooku. U mechanického provedení notebooku je třeba zmínit některé vystupující hrany v zešíkmené části, zvlášť u disketové mechaniky. Notebook IBM ThinkPad A20m na nás udělal příjemný dojem, jeho cenu ovlivnil hlavně 15" TFT displej, celkově však odpovídá parametrům notebooku.

Miroslav Stoklasa

IMB ThinkPad A20m

Integrovaný notebook "vše v jednom"

Procesor: Intel Celeron 500 MHz, 128KB cache L2

Operační paměť: 64 MB, maximálně 512 MB

Grafická karta: ATI Rage Mobility M1, 8 MB VRAM

Displej: 15" TFT, rozlišení 1024 x 764 bodů

Pevný disk: 15 GB Hitachi

CD-ROM mechanika: 24x, nastavitelná na 10x

Zvuková výbava: integrovaná 16bit. karta, 2 reproduktory

Rozhraní: sériové, paralelní, PS/2, USB, externí monitor, IrDA, RJ-11, RJ-45 (pouze se sít. kartou), 2x PC Card, typ II

Rozměry: 317 x 268 x 37 mm

Hmotnost: 3,1 kg

Výrobce/poskytl: IBM ČR, s. r. o.

Cena: 97 093 Kč bez DPH

Řadiče a externí pevný disk IEEE 1394 od firmy Western Digital

Ohnivky

Společnost Western Digital je u nás známá výhradně jako výrobce interních pevných disků. Nedávno se však pustila do výroby komponent s rozhraním IEEE 1394, známým jako FireWire nebo i.LINK. Toto rozhraní má velké šance se uchytit, čemuž zatím hodně brání vyšší ceny příslušných výrobků. Nicméně přenosová rychlost až 400 Mb/s je velmi zajímavá, stejně jako možnost připojení až 63 zařízení.

Díky českému zastoupení firmy Western Digital jsme měli možnost tři takové výrobky vyzkoušet. První je externí pevný disk, druhý je řadič do slotu PCI a poslední je řadič ve formě karty PC Card.

Pevný disk má dva přípojné porty 1394 a je napájen externím napájecím adaptérem. Systém, do kterého jsou adaptér i disk již nainstalovány, ihned po připojení disku rozpozná jeho přítomnost a umožní práci s ním bez nutnosti restartu.

PCI řadič má dva porty FireWire a zasouvá se do běžného slotu PCI. Jeho instalace je snadná a bezproblémová. Na přiloženém CD je kromě ovladačů pro Macintosh a PC také videosoftware Adobe Premiere pro Macintosh a Ulead VideoStudio pro MS Windows. Na kartě PC Card jsou rovněž dva porty 1394. Karta vyžaduje jeden slot v provedení CardBus.

Nepříjemné může být, že ovladače pro oba řadiče vyžadují Windows 98 SE nebo Windows 2000. Do starších verzí se odmítnou nainstalovat. Obdobně u Macintoshe je vyžadována verze operačního systému 8.6 nebo vyšší.

Testovací vzorek disku měl kapacitu 10 GB. Na našem trhu se ovšem budou distribuovat 30GB a 45GB verze. To nám však nezabránilo otestovat výkon nám zapůjčeného pilotního kousku. Ten nedosahuje srovnatelných hodnot jako moderní interní IDE disky, ale například pro přenos dat z videokamery je to dostačující. Hlavní je v takových případech především kapacita a variabilita řešení. Na PCI řadiči jsme dosáhli přenosových rychlostí disku 11,6 MB/s při čtení a 11,9 MB/s při zápisu. Přístupové doby byly 16,4 ms při čtení, při zápisu pak 8,9 ms. Při připojení na řadič PC Card jsme dosáhli v podstatě shodných výsledků s tím nezanedbatelným rozdílem, že přenosová rychlost při zápisu klesla na 5,3 MB/s.

Montované pevné disky se samozřejmě mohou měnit podle vývoje a momentálního výrobního programu společnosti Western Digital, a tím se pochopitelně změní také hodnoty výkonu. Western Digital ve standard IEEE 1394 věří a tři testované výrobky to dokazují.

Jaroslav Smíšek

1394 Adapter PCI

PCI řadič rozhraní IEEE 1394
Cena bez DPH: 2900 Kč

1394 CardBus PC Card
PC Card řadič rozhraní IEEE 1394
Cena bez DPH: 4700 Kč

1394 Hard Drive
Externí disk s rozhraním IEEE 1394
Cena 30GB verze bez DPH: 15 300 Kč

Výrobce/poskytl: Western Digital